№ 268. Łódź. Piątek 1 października 1920 roku. Cena 2 mk. (Na prowincji 2.10 f.) Rok I.

PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej.

Redakcja i administracja Przejazd № 8. TELEFON № 32. Konto czekowe P. K. O. 601

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie mk. 35.— kwartalnie mk. 105.— rocznie mk. 420.—

Cena numeru pojedyńczego 2 mk.

Administracja otwarta od g. 9 rano do 7 wiecz.
Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od 5 — 7 wiecz.
Sekretarjat Redakcji otwarty dla publiczności od 7—9 po pol. codziennie.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.
Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 5.00, w tekście mk. 6.00, po tekście reklamy mk. 3.00, nekrologi mk. 2.00, zwyczajne 2.50 (a za wiersz petitowy jednołamowy.

Ogłoszenia drobne 40 f. za wyraz, dla poszukujących pracy 30

Ogłoszenia nadesłane po g. 6 wiecz. 50 procent drożej.

MINISTERSTWO SKARBU

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie Ustawy z dnia 16 Lipca 1920 r. (Dz. U. N. 61 poz. 391) oraz rozporządzenia Rady Obrony Państwa ogłasza Ministerstwo Skarbu z dniem 1-ym Października 1920 roku sprzedaż 4% Państwowej Pożyczki Premjowej na następujących warunkach:

1. Obligacje pożyczki na okaziciela w odcinkach wyłącznie po 1000 marek polskich sprzedawane będą po kursie nominalnym (al pari) tylko za gotówkę.
2. Stopa procentowa wynosi 4 od sta. Kupony, wolne od podatków od kapitałów i rentowych, płatne są z dołu dnia 1 października każdego roku przez wszystkie oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, Pocztowej Kasy Oszczędności, Kasy Skarbowe oraz inne instytucje, upoważnione przez Ministerstwo Skarbu. Kuponami pożyczki można też płacić cła i podatki państwowe.
3. W ciągu pierwszych dwudziestu lat, począwszy od 6 listopada 1920 r., w każdą sobotę wylosowywaną będzie jedna wygrana w kwocie miljona marek polskich płatna bez jakichkolwiek potrąceń przez oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.
4. W ciągu następnych dwudziestu lat (1940—1960) pożyczka będzie spłacona po kursie nominalnym przez wylosowywanie obligacji łącznie z temi, na które padły wygrane.
5. Obligacje pożyczki mają wszelkie prawa papierów pupilarnych, będą przyjmowane w pełnej wartości nominalnej, jako wadja przy licytacjach, kaucje akcyzowe i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze Skarbem Państwa oraz kaucje, składane do depozytów wszelkich instytucji rządowych w wypadkach, gdy prawo przewiduje składanie kaucji pieniężnych.
6. Obligacje pożyczki będą przyjmowane na przechowanie bez opłaty przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową i pocztową Kasę Oszczędności.
7. Po wprowadzeniu przyszłej waluty polskiej pożyczka przerachowywana będzie po kursie o 10% wyższym od kursu ustalonego dla wymiany znaków obiegowych.

Obligacje pożyczki z 40-ma kuponami rocznymi są do nabycia we wszystkich kasach skarbowych, urzędach podatkowych, oddziałach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, w kasach kolejowych i wogóle we wszystkich kasach urzędów państwowych i samorządowych, w bankach i we wszystkich upoważnionych miejscach sprzedaży.

Uchwały Rady Naczelnej N. P. R.

(Dokończenie).

VI. O konstytucyjne stanowisko Naczelnika Państwa.

Rada Naczelna N. P. R. wzywa Klub poselski, aby doprowadził do ścisłego i jasnego określenia władzy cywilnej i wojskowej Naczelnika Państwa w konstytucji, jak również ścisłego określenia stosunku rządu do Naczelnika Państwa.

VII. W sprawie Sejmu.

Sejm Ustawodawczy przy obecnym układzie reprezentowanych w nim sił politycznych, nie odzwierciedlających już oddawna istotnej opinji najszerszych mas ludowych, wykazuje całkowitą bezpłodność polityczną i prawodawczą. Wewnętrzne położenie państwa, konieczność położenia kresu dotychczasowej taktyce administracyjnego rozprzężenia; ustalenie silnych podwalin praworządnego i ludowego ustroju państwowego, w ramach którego klasa robotnicza uzyska nieodzowne dla swego rozwoju, a przez obecny Sejm niedoceniane lub wręcz lekceważone reformy społeczne—wymagają Sejmu nowego. Rada Naczelna N. P. R. stoi na tem stanowisku, że Sejm obecny [illegible] jak najrychlej uchwalić konstytucję oraz ordynację wyborczą, poczem powinien się niezwłocznie rozwiązać.

VIII. W kwestji mieszkaniowej.

Stwierdzamy, że mieszkania robotnicze w Łodzi [illegible] urągają kulturalnej Polsce. Wobec tego wzywa się posłów N. P. R. do energicznej akcji w Sejmie, celem uruchomienia budownictwa mieszkań robotniczych jedno-rodzinnych.

IX. W sprawie powracających emigrantów.

Z powodu ustawicznych szykan rodaków naszych na wychodźtwie, coraz większe fale emigrantów wracają do zachodnich połaci Rzeczypospolitej. Niestety, rodacy ci wracając często bez dostatecznych środków nie są w stanie opłacić szalonych opłat przewozowych koleją. Wobec tego wzywa się rząd do udoskonalenia opieki nad emigrantami i do finansowego ułatwienia przewozu dla wracających.

X. W sprawach gospodarczych.

Wobec coraz bardziej szalejącej drożyzny i paskarstwa i wobec zniszczenia olbrzymiej części kraju przez najeźdźców, wzywa się Rząd do wprowadzenia **ścisłego sekwestru** zboża.

Wzywa się rząd do nawiązania stosunków gospodarczych z państwami ościennemi i do wprowadzenia ustawy wywozowej z zabezpieczeniem kraju.

XI. W sprawie obozu w Münden.

Rada Naczelna N. P. R. zebrana dnia 27 września w Warszawie, wysłuchawszy sprawozdań o pierwszej pomocy dla internowanych żołnierzy polskich w obozie jeńców polskich w Münden, wyraża wychodźtwu polskiemu na Zachodzie Niemiec hołd i cześć.

Bezprzykładna ofiarność polskich wychodźców na rzecz żołnierzy polskich w niewoli niemieckiej wzbudza podziw każdego prawego Polaka.

Zwracamy rządowi polskiemu uwagę na nieludzkie traktowanie internowanych żołnierzy polskich w Niemczech i żądamy, aby zarządził stosowne środki. Zarazem domagamy się, by rząd polski odwdzięczył się wychodźtwu za wyłożoną ofiarę przez lepsze zajęcie się reemigrantami z Niemiec zachodnich.

XII. W sprawie Gdańska.

Stwierdzamy, że stosunki [illegible] do Polski [illegible] się ozięble [illegible] wolnego miasta [illegible] i niedostatecznie wykwalifikowane [illegible] przedstawicielstwa polskiego w Gdańsku. Wobec tego wzywamy rząd, aby niezwłocznie przystąpił do uzdrowienia naszego stosunku do Gdańska, co wobec organicznego połączenia Gdańska z Pomorzem jest możliwe przez przelanie pewnych kompetencji w dziedzinie gospodarczej na Województwo Pomorskie.

XIII. W sprawie położenia rodaków naszych na wychodźtwie.

Wobec napięcia, wywołanego ostatniemi wypadkami na Górnym Śląsku, położenie naszych rodaków na obczyźnie stało się nieznośnem. Pogromy, wydalania z pracy, kaleczenia, a nawet morderstwa są na porządku dziennym. Jako partja narodowa, domagać się musimy od rządu polskiego wystąpienia na drodze dyplomatycznej w obronie naszych rodaków, jak również domagać się musimy opieki nad wzmożoną wskutek szykan emigracją do Francji, Belgji i Holandji. Opieka nad emigrantami w tych krajach jest wciąż jeszcze niedostateczną, a wyzysk robotnika naszego z jednej, i brak opieki z drugiej strony, szkodzą sprawie naszej niezmiernie w opinji narodów Zachodu. Wobec tego domagamy się uznania delegatów Związków przy poselstwach zagranicznych tam, gdzie opieka nad emigrantami tego wymaga.

—o—

Trocki o polskiej ofensywie.

W numerze 203 w moskiewskich „Izwiestjach" Trocki zamieścił naczelny artykuł p. t. „Jesteśmy silniejsi, niż kiedykolwiek".

Trocki zadaje pytanie, kto poniósł klęskę. „Gdyśmy się znajdowali w tych warunkach, gdy sztab naszej zachodniej armji znajdował się w Smoleńsku, proponowaliśmy Polsce najkorzystniejsze warunki pokoju. Połock znajdował się wówczas pod ogniem polskiej artylerji, front nasz szedł przez Borysów i Orszę, Homel był zagrożony i polsko-petlurowskie wojska znajdowały się niedaleko Kijowa. Armja Piłsudskiego opanowała gubernję kijowską; myśmy wówczas rozpoczęli kontr-ofensywę: w niezrównanym porywie nasze czerwone wojska wyrzuciły nieprzyjaciela z Ukrainy; wyzwoliły Białoruś, Litwę i głęboko wtargnęły w Polskę. W swoim płomiennym porywie ofensywnym nasze dywizje z konieczności musiały rozciągnąć się, odrywając się od tyłów, osłabiając się i umożliwiając nieprzyjacielowi kontrakcję. Rozpoczął się nasz odwrót, oczywiście odwrót nasz był okropnem niepowodzeniem, lecz takie wydarzenia są nie do uniknięcia w wielkiej wojennej kampanji.

Jaki jest ostateczny wynik tej wielkiej operacji strategicznej: 1-o nasze armje zachodnie wdarły się od 500—600 wiorst na zachód i cofnęły się pod parciem nieprzyjaciela o 200 wiorst; wobec tego myśmy w rezultacie posunęli się o 300—400 wiorst. Sztab zachodniej armji przeniósł się ze Smoleńska do Mińska, który jeszcze tak niedawno był w rękach polskiej szlachty. 2) Ukraina została oczyszczana; Litwa oswobodzona; Białoruś wyzwolona. 3) Wyczerpawszy swoją amunicję, polskie wojska zatrzymały się. Wojska czerwone skupiły się na nowych pozycjach i wzmocniły swoje stanowiska (aparaty) daleko bardziej, niż to było przedtem. 4) Komendanci, komisarze i krasnoarmiejcy bliżej poznali nieprzyjaciela i zapoznali się z drogą ku Warszawie. 5) Myśmy wymierzyli szlacheckiej Polsce potężny cios. Czujemy się obecnie na siłach wymierzyć po raz drugi Polsce jeszcze silniejsze uderzenie, niż pierwsze. My jesteśmy silniejsi, niż byliśmy i my wzmacniamy się z każdą godziną. Na całym froncie idzie rozległa i zgodna robota, ani jedna godzina nie może i nie będzie stracona. Zachodni front wypełnił swój obowiązek odnośnie do robotniczo-włościańskiej Rosji".

—o—

Z działalności Sekcji Propagandy przy Wydz. II Szt. D. O. Gen. Ł.

W dniu 19 września odbyły się wiece w Sochaczewie, Iłowie, Skierniewicach, Grzowie, Łasku, Buczku i Zelowie. 10,000 rzesza uczestników wysłuchała przemówień prelegentów i wyraziła podziękowania za przywiezione wiadomości polityczne, oraz wydawnictwa. Za pismo ludowe „Pobudka" wpłynęło Mk. 5543, za znaki Czerwonego Krzyża Mk. 2376.

Prócz tego w czterech gminach powiatu łódzkiego odbyły się powtórne zebrania gminne, których celem było omówić sprawę odrzuconego przez te gminy przed tygodniem podatku dobrowolnego 50 Mk. z morga. Członkowie Sekcji Propagandy wzięli udział w tych zebraniach w charakterze mówców, wyjaśniających potrzebę przekazania rządowi poważnych sum pieniężnych. Dwie gminy (Żeromin i Rąbień) podatek uchwaliły, przyłączając się tem samem do zdania 14 gmin, które uczyniły to już wcześniej. Dwie zaś (Czarnocin i Nakielnica) wnioski Wydziału Powiatowego odrzuciły—ku wielkiej zgryzocie części gminiaków, bardziej uświadomionych.

W dniu 26 września urządzono wiece i konferencje w Konstantynowie, Gospodarzu, Dłutowie, Lutomiersku, Kwiatkowicach i Mikołajewicach. Wiece te zgromadziły z górą 6000 słuchaczów; za wydawnictwa R [illegible] tu Propagandy wpłynęło Mk. 2958.40.

Mówcy zgodnie podkreślają w swych sprawozdaniach, iż ludność wszędzie wita ich szczerem sercem i dopomina się o częste odwiedziny, zaznaczając, że spragniona jest wieści o tem, co się w Polsce i świecie dzieje, jakie są przyczyny tych czy owych zarządzeń, że wreszcie o obowiązkach chwili bieżącej chce wiedzieć, a wyjaśnienia mówców, którzy oświetlają fakty wyłącznie ze stanowiska państwowego, wielce są pożyteczne.

O pobory na kolejach.

WARSZAWA, 30 września. — (PAT.) Komisja komunikacyjna pod przewodnictwem posła Rajcy uchwaliła następujące wnioski:

1) Wzywa się rząd do przyspieszenia przydziału poszczególnych miejscowości do pasów drożyźnianych.

2) Wzywa się rząd, aby jaknajrychlej podniósł mnożną stosunkowo do wartości cen artykułów pierwszej potrzeby.

3) Wzywa się rząd, aby w najbliższym czasie przedłożył Sejmowi jednolity projekt ustawy normującej pobory pracowników, któryby usunął ujemne skutki, jakie wynikają z ustawy tymczasowej.

Wiadomości bieżące.

Kalendarzyk.

1
Piątek

Dziś Hieronima
Jutro Remigjusza

Wschód słońca,	6 m. 00
Zachód „	5 m. 39
Wschód księżyca	6 m. 41
Zachód „	8 m. 46

Z życia organizacji N. P. R.

Zebranie koła N. P. R. w Elektrowni.

W piątek dn. 1 października, o g. 7 wiecz., w klubie NPR. odbędzie się zebranie członków koła NPR w Elektrowni.

Zebranie Zarządu NPR.

W sobotę, dn. 2 października o g. 7 wiecz. w Klubie NPR. (Piotrkowska 91) odbędzie się zebranie Zarządu.

Zebranie Zarządu dzielnicy Bałuckiej NPR.

W piątek, dn. 1 października o g. 7 wiecz. w Klubie dzielnicowym (Franciszkańska 58) odbędzie się zebranie Zarządu.

Zebranie wszystkich członków Dzielnicy Bałuckiej NPR.

Zarząd dzielnicy Bałuckiej wzywa wszystkich członków na zebranie swej dzielnicy. Zebranie odbędzie się w niedzielę 3 b. m., o godz. 3 po poł., w Klubie (ul. Franciszkańska 58). Sprawy bardzo ważne.

Ze Związków i Stowarzyszeń.

Ze Związku Nauczycielskiego.

W nadchodzącą sobotę tj. d. 2-X rb. w lokalu Związku PNSP (Andrzeja 4) odbędzie się Walne Zgromadzenie członków Ogniska, na którem wygłoszony zostanie referat przez p. Bronisława Szwalina na temat: „Stosunek kierownika do nauczycielstwa".

Z Polsk. Związku Zaw. Cieśli i Stolarzy.

Zarząd Polsk. Związku Cieśli, Stolarzy i pokrewnych zawodów wzywa swoich członków do uregulowania zaległych składek członkowskich przed upływem 15, a najpóźniej do 30 października r. b. Członkowie, którzy nie zastosują się do tego, zostaną z list Związku wykreśleni.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski.

Dzisiaj dwoje młodych, uroczych artystów opromieni czarem swoich talentów „Papierowego kochanka". Marja Majdrowiczówna, która rolę Nelly kreowała na scenie „Reduty" z wybitnem powodzeniem i Al. Węgierko, który w roli Pierrota znajdzie wdzięczne pole do popisu — ukaże się po raz pierwszy na scenie łódzkiej. Obok nich dyr. Zelwerowicz w roli p. Hipolita—paskarza zabłyśnie szczerym ogniem prawdziwego talentu.

W sobotę dnia 2 o godz. 4 po poł. dla młodzieży po cenach najniższych „Wyzwolenie" poprzedzone konferencją, a o godz. 8, również po cenach najniższych, „Papierowy kochanek" w 1-ej obsadzie.

Z miasta.

Walka z tyfusem w Łodzi.

(o) Ledwie się Wydz. Zdrow. Publ. uporał z groźną epidemją tyfusu plamistego, a już nowa epidemja niemniej groźna w postaci duru brzusznego nawiedziła nasze miasto. Wydz. Zdrow. Publ. w trosce o zdrowie ludności podjął walkę z tą groźną epidemją, zaprowadzając ochronne szczepienie przeciw tyfusowe, o czym ludność została zawiadomiona specjalnemi plakatami rozlepionymi na murach miasta. Szczepienie to polega na zwykłem zastrzyknięciu pod skórę specjalnej surowicy, dającej uodpornienie na przeciąg jednego półrocza. Procedurę zastrzyknięcia, która jest niebolesna i krótkotrwała, należy powtórzyć raz jeszcze po upływie jednego tygodnia. Zwykle po pierwszym zastrzyknięciu następuje słaba bardzo reakcja w formie lekkiego podwyższenia temperatury, łamania w kościach itd., co po paru godzinach bez wszelkich komplikacji ustępuje bez leczenia i bez śladu.

Wydz. Zdrow. Publ. zaleca gorąco aby wszyscy, dla których zdrowie nie jest rzeczą obojętną śpieszyli do jednego z 5 ambulatorjów miejskich, których adresy podane są w plakatach, celem zabezpieczenia się przed grasującą epidemją.

Ze szkolnictwa.

(o) Zabiegi czynione od dłuższego czasu przez Komisję Powszechnego Nauczania w sprawie otwarcia w Łodzi szkoły specjalnej dla dzieci zdradzających złe skłonności, uwieńczone zostały powodzeniem. Najważniejsza przeszkoda, jaka stała na drodze do zrealizo-

W niedzielę, dnia 3 października r. b. o godz. 9 rano w kościele Wniebowzięcia N. M. Panny w Łodzi, odbędzie się Msza św. za duszę

ś. † p.

ADAMA GALEWSKIEGO,

ochotnika Wojsk Polskich, lat 27, czynnego członka chóru Marjańskiego, poległego na polu chwały pod Makowem dnia 19 sierpnia r. b., na którą krewnych, kolegów i znajomych poległego zaprasza

Tow. Śpiewacze „Chór Marjański" przy Kościele Wniebowzięcia N. M. Panny w Łodzi.

wania tego projektu — brak dostatecznych funduszów, zostało usunięte. Ministerstwo Wyznań Relig. i Oświec. Publ., odpowiadając na przesłany mu w tej sprawie memorjał, zaznaczyło, że z wielkiem zainteresowaniem przyjmuje do wiadomości projekt Kom. Powiat. Nauczania i wyraża gotowość finansowania go, po otrzymaniu projektu preliminarza budżetowego. Obecnie władze szkolne zajmują się zestawieniem wydatków potrzebnych dla zorganizowania i prowadzenia projektowanej szkoły.

Z Polskiej Macierzy Szkolnej.

Z dniem 1 października Zarząd PMS otwiera kursy wieczorowe dla dorosłych w szkole przy ul. Rozwadowskiej 86. Zapisy przyjmowane będą d. 30 września i 1 października od godz. 6 do 8-ej wiecz.

Przejechana przez tramwaj.

(k) Wczoraj przy ul. Cmentarnej 20, tramwaj № 3 kierowany przez maszynistę Torersa najechał na Alinę Dynesz, lat 23, zamieszk. przy ul. Zgierskiej 107, która odniosła zgniecenie prawej nogi.

Komunikat.

Zgromadzenie członków gospody szewskiej

na odbytem posiedzeniu miesięcznem d. 12 b. m. w lokalu własnym, Kilińskiego 9, postanowiono podnieść składkę miesięczną z mk. 8 do 10. Zapomogę otrzymywać będzie członek tygodniowo mk. 20 przez 3 miesiące, a po przeciągnięciu się choroby i wyczerpaniu swojej zapomogi otrzyma zapomogę jednorazową podług uznania zgromadzenia. Na pogrzeb członek otrzyma mk. 100, a na żony mk. 100. Jednocześnie zawiadamia się członków, że odprawiona będzie msza św., d. 3 października o godz. 9 i pół rano w kościele N. M. Panny na Starem Mieście, zaprasza

ZARZĄD.

Rokowania pokojowe w Rydze

Bolszewickie warunki rozejmu

(Od własnego koresp.).

WARSZAWA 30-go września. „Kurjer Polski" otrzymał z Rygi następującą depeszę własną: Korespondent nasz dowiaduje się dodatkowo o wtorkowem posiedzeniu Komisji głównej, że na posiedzeniu tym **bolszewicy postawili następujące warunki rozejmu:**

1) Uznanie nietylko niepodległości, ale i obecnych rządów Litwy, Białejrusi i Ukrainy sowieckiej;

2) Plebiscyt burżuazyjny w Galicji Wschodniej;

3) Przeprowadzenie linji demarkacyjnej jak następuje: Swisłocz — Rudniki, Białowieża, Kamieniec Litewski, Brześć Litewski—Piszcze—Lubome—Włodzimierz Wołyński;

4) Przerwanie działalności wojennej w 48 godzin po podpisaniu rozejmu;

5) Obie strony wycofują się o 25 wiorst — Polacy na zachód, Rosjanie na wschód — od wyżej wymienionej linji. Strefa neutralna zarządzana jest za wspólnem porozumieniem;

6) Zaniechanie poboru wojskowego i dowozu amunicji;

7) Likwidacja wrogich rządów i organizacji (w stosunku do Polski oznacza to likwidację wojsk Petlury i Sawinkowa — w stosunku do Rosji zaś sowieckiej oznacza to likwidację polskich oddziałów komunistycznych).

Reszta warunków zgodna jest z naszymi warunkami.

Plenarne posiedzenie wtorkowe.

LIBAWA, 29 września. (PAT) Radjo. — Łotewskie biuro prasowe w Rydze donosi pod datą 28-go: Dziś w południe rozpoczęło się plenarne posiedzenie konferencji w Rydze. Posiedzenie komisyjne zamknięto dla reprezentantów prasy. Komisje będą ogłaszały biuletyny. Wczoraj przybyli do Rygi przedstawiciele rządu Petlury: Lewicki, Krzyżanowski, Breter, Hazarów i Józefan. Chcą oni brać udział w pertraktacjach pokojowych.

O niepodległość Galicji Wschodniej.

(Od własnego koresp.).

WARSZAWA, 30 września. Z Rygi dowiaduje się korespondent „Pracy", że przybyli tam delegaci Petruszewicza i domagają się niepodległości Galicji Wschodniej.

Białoruś chce brać udział w konferencji ryskiej.

(Od własnego koresp.).

WARSZAWA 30 września. Z Rygi dowiaduje się korespondent „Pracy", że rząd burżuazyjny białoruski domaga się dopuszczenia go do konferencji w Rydze.

Głosy prasy.

RYGA 29 września. (PAT) Radjo. — Omawiając poniedziałkowy przebieg konferencji, prasa ryska stwierdza przejście faktycznej inicjatywy w ręce Dąbskiego. W związku z ofensywą na Grodno i Lidę pisze prasa, i marszałek Piłsudski ma coś do powiedzenia. Wtorkowe posiedzenie komisji głównej osłabiło szanse pokojowe. Warunki pokojowe Joffego, oparte rzekomo na zasadzie samostanowienia, wywołały zdumienie. (Plebiscyt miałby dotyczyć tylko Galicji Wschodniej, ziemie zaś białoruskie miałyby bez plebiscytu przypaść sowietom).

Komentarze prasy francuskiej.

PARYŻ, 30 września (PAT). Havas. Omawiając deklarację Joffego na konferencji w Rydze „Petit Parisien" zapytuje czy bolszewicy nie zamierzają zawrzeć za wszelką cenę pokój na froncie polskim, aby mieć wolną rękę i rzucić się z całą siłą na Wrangla, by mu zadać stanowczy cios w południowej Rosji. Należy oczekiwać podpisania pokoju między Polską i Rosją. Pozostaje tylko złożyć życzenia rządowi polskiemu, dla którego doświadczenia ostatnich tygodni były okrutnem ostrzeżeniem, aby należycie zabezpieczył granice przed powtórzeniem się agresywnej działalności bolszewików.

Świetne sukcesy wojsk naszych.

Paniczny odwrót nieprzyjaciela. — Zajęcie Baranowicz i Zwiahla.

Komunikat Sztabu Generalnego.

z dnia 30 września.

Po rozbiciu wojsk sowieckich skoncentrowanych w rejonie Lidy, wojska nasze kontynuują forsowny pościg w kierunku wschodnim.

Nieprzyjaciel cofa się w panicznym nieładzie, natrafiając ze wszystkich stron na oskrzydlające uderzenia naszych oddziałów. Jedna z dywizji sowieckich przeszła w całości na naszą stronę, wymordowawszy uprzednio komisarzy, którzy usiłowali ją zmusić do stawienia oporu. Według zeznań jeńców, **dowódca 3 armji sowieckiej widząc groźną sytuację pozbawił się życia.**

Jeńcy i trofea, o których wspomina dodatkowy komunikat sztabu generalnego z dnia 29 b. m. (12 tysięcy jeńców, 50 dział) zostały zdobyte przez pierwszą dywizję legjonów i pierwszą dywizję litewsko-białoruską.

Grupa Wielkopolska, posuwająca się ze strony Słonima, **zdobyła dnia 30 b. m. w brawurowym ataku Baranowicze.**

Na południe od Prypeci pod naszym naporem **wycofał się nieprzyjaciel na linję rzeki Słucz. Kawalerja nasza zajęła Zwiahel, biorąc jeńców i 6 dział.**

Naczelne Dowództwo — Sztab generalny.

WARSZAWA, 30 września. (PAT). Dodatkowy komunikat prasowy sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 29 b. m.:

Wedle ostatnio otrzymanych wiadomości w bitwach dnia 28 b. m. pod Lidą i Papiernią dwie nasze dywizje wzięły 12,000 jeńców i 50 dział.

Naczelne dowództwo wojsk polskich sztab generalny.

Prezes Komisji Ligi Narodów wyjechał do Suwałk

(Od własnego koresp.).

WARSZAWA 30 września. Z Paryża donoszą, że prezes Komisji Ligi Narodów powołanej do rozstrzygnięcia sporu polsko litewskiego wyjechał z Paryża na konferencję polsko-litewską.

O konferencji w Suwałkach szczegółów brak

(Od własnego koresp.).

WARSZAWA 30 września. Dotychczas brak tu wiadomości o konferencji polsko-litewskiej w Suwałkach.

Z Sejmowej komisji skarbowo-budżetowej.

WARSZAWA, 30 września. (PAT.) Sejmowa komisja skarbowo-budżetowa wysłuchała wyjaśnień wiceministra skarbu o podatku od drzwi i okien ściąganym na cele obrony państwa. Podatek ten jest datkiem dobrowolnym i organy rządowe nie mają prawa go ściągać.

Rozwiązanie Straży Obywatelskiej.

WARSZAWA, 30 września. — (PAT.) Komenda straży obywatelskiej postanowiła straż tę z dniem 1 października rozwiązać.

Anglja a bolszewicy.

Pokój angielsko-rosyjski?

LONDYN, 30 września. (PAT.) Havas, „Daily Mail" donosi o nowym projekcie układu handlowego angielsko-rosyjskiego, który opracowuje obecnie rząd angielski. Według tego dziennika istnieje ogólne przypuszczenie, że za parę tygodni **rozpoczną się pertraktacje celem zawarcia formalnego pokoju z Rosją.**

Co pisze o tem prasa angielska.

LONDYN, 30 września. (PAT.) — Havas. „Morning Post" notuje pogłoski, według których rokowania z Rosją w sprawie nabywania przez Rosję towarów w Anglji nie doprowadzą do pomyślnego wyniku. Jeżeli pogłoski te się sprawdzą, to w licznych kołach angielskich nastąpi ulga. Koła finansowe naogół podzielają opinję francuską i uważają stanowisko Francji za zupełnie usprawiedliwione. Potępiają natomiast, jako nielogiczne, jeżeli nie nieuczciwe, postępowanie rządu angielskiego, będąc zdania, że nie można uwzględnić bankruta, gdy nie są popłacone jego wierzytelności.

Protesty.

LONDYN, 30 września. (PAT.) — „Temps" donosi, że komisja dla opracowania angielsko-rosyjskiego traktatu handlowego przedłożyła rządowi projekt, według którego władze oświadczają, że obowiązują się nie konfiskować złota bolszewickiego nadesłanego do Anglji. Dzienniki dowiadują się, że angielski Urząd handlu i Bank angielski zaprotestowały przeciw takiemu przyrzeczeniu rządu.

Ukaranie Kamieniewa.

MOSKWA 29 września (PAT). Radjo. „Telegraphen Compagni" donosi: Kamieniew został usunięty ze służby dyplomacji reprezentującej sowiety i przeniesiony do Smoleńska na front zachodni, jako komisarz cywilny. Dyscyplinarne to przeniesienie umotywowane jest tem, że Kamieniew nie okazał w Anglji dosyć przezorności, aby skandal „Daily Herald" zatuszować.

Prasa niemiecka o Górnym Śląsku.

BYTOM, 30 września (PAT). Pisma niemieckie podają depeszę z Paryża, że 5 października odejdą posiłki francuskie dla wzmocnienia załogi koalicyjnej na Górnym Śląsku. Gen. Le Rond pozostanie w Paryżu prawdopodobnie do przyszłego tygodnia, aby wziąć udział w Radzie ambasadorów w sprawie ustalenia terminu plebiscytu. Podobno istnieją silne prądy za zawieszeniem plebiscytu jakkolwiek większość w Radzie ambasadorów jest temu przeciwna. Komisja koalicyjna w Opolu otrzymała od Rady ambasadorów nowe instrukcje w celu skutecznego rozbrojenia obu narodowości na Górnym Śląsku.

Millerand o pokoju powszechnym.

PARYŻ, 30 września. (PAT.) Havas. Millerand w towarzystwie min. spraw zagr. Leyguesa przyjął w pałacu Elizejskim wszystkich dyplomatów, którzy mu złożyli życzenia. W odpowiedzi na nie Millerand zaznaczył, że przywrócenie porządku międzynarodowego jest pracą ciężką wymagającą współpracy wszystkich. Ogólny pokój oprzeć się powinien na poszanowaniu praw naturalnych przy międzynarodowej zgodzie. Francja jest przekonana, że lojalne wykonanie traktatu pokojowego jest najlepszą gwarancją przywrócenia ładu w stosunkach międzynarodowych, oraz, że samo ścisłe zastosowanie się do tego zarządzenia nowej Europy pozwoli narodom pracować w pokoju nad dziełem odbudowy świata.

Spisek irlandzki w Londynie.

NAUEN, 29 września (PAT) Radjo. Rząd angielski wykrył spisek irlandzki w Londynie, w którym 10 znanych osobistości zostało skompromitowanych. Sinfeinlści mieli zamiar wysadzić w powietrze Urząd dla spraw irlandzkich i Radę miejską.

Projekt angielski w sprawie Irlandji.

LONDYN, 30 września (PAT). — „Westminster Gazete" ogłasza projekt lorda Greya dotyczący rozwiązania kwestji irlandzkiej. Na pierwszym miejscu proponuje Grey, by oświadczono jasno całej ludności Irlandji, że polityka zagraniczna, armja i marynarka muszą pozostać wspólne i że Anglja nie zgodzi się nigdy na oddzielenie części południowej Irlandji. Z wyjątkiem tych ograniczeń ma naród irlandzki otrzymać samorząd taki, jaki posiadają inne dominja. Wreszcie aż do ustalenia rządu utworzonego na tych podstawach przez dwa lata będzie Anglja rządziła w Irlandji przestrzegając ogólnych interesów irlandzkich. Projekt ten wywołał w Anglji dużą sensację.

Wrangel.

KOPENHAGA, 30 września (PAT) Radjo. Wied. BK. Według doniesień z Sebastopola, gen. Wrangel atakował bolszewików pod Aleksandrowskiem. Wiele bolszewickich oddziałów kapitulowało. Wrangiel przeprawił się przez Dniepr i zajął kilka miejscowości w guberniach Połtawskiej i Ekaterynosławskiej.

„Telegraphen Union" donosi z Rewla. W obszarze kubackim przeszły 4 dywizje do kozaków, którzy powstali przeciw bolszewikom. Według dzienników rosyjskich, gen. Makarow, należący do armji Wrangla, przerwał front bolszewicki między Carycynem a Woroneżem.

„Izwiestja" donoszą z Krymu, że gen. Wrangiel zamierza obwołać prezydentem republiki rosyjskiej profesora Milukowa.

Wrangel do Millaranda.

KONSTANTYNOPOL, 30 września. (PAT.) Havas. Wrangel przesłał Millerandowi życzenia, w których równocześnie wyraża nadzieję, że Millerand przyczyni się do odnowienia sojuszu francusko-rosyjskiego.

Czerezwyczajki działają...

RYGA, 30 września. Czerezwyczajki rosyjskie rozwinęły gorączkową działalność. W numerze „Izwiestji" z 7-go września ogłoszone jest kilka masowych wyroków śmierci. W Moskwie 14 uczestników spisku antysowieckiego zostało skazanych na śmierć, 15 na katorgę. W Jekaterynburgu 7 ludzi zostało rozstrzelanych za należenie do organizacji białej, 55 chłopów zamknięto w obozie koncentracyjnym.

Dane o armji sowieckiej.

HELSINGFORS, 30 września — Według otrzymanych tutaj źródłowych informacji, armja sowiecka liczy obecnie 122 dywizji. Każda dywizja ma trzy brygady po 3 pułki, te zaś mają po 3 bataljony, podzielone znów na 3 oddziały po 150 ludzi. Dywizja ma przeto około 3900 żołnierzy. Każda posiada zaledwie 20 dział.

W Niemczech zanosi się znów na rozruchy komunistyczne.

BYTOM, 29 września. (PAT) Według depeszy z Berlina do tutejszych pism niemieckich, zanosi się w Niemczech na nowe rozruchy komunistyczne. W westfalskim zagłębiu węglowym Wydział wykonawczy komunistów wydał odezwę do górników, aby za przykładem włoskim opanowali kopalnie.

Z konferencji brukselskiej.

LJON 30 września. (PAT). Radjo. Konferencja brukselska. Na porządku dziennym wtorkowego posiedzenia konferencji finansowej było utworzenie 4-ch komisji: finansowej, walutowej, handlowej międzynarodowej i kredytowej międzynarodowej.

Faktyczna praca skupiać się będzie w tych komisjach. Lord Halmer, delegat angielski, przedstawił sytuację finansową Anglji, której polityka dąży do zrównoważenia budżetu przez przekazanie części dochodów na spłatę długów. Le Croix oświadczył, że dla finansów belgijskich niezbędnemi są 2 i pół miljarda franków w złocie, które Niemcy winny zapłacić Belgji jako odszkodowanie i 8% odszkodowania przyznanego na konferencji w Spaa.

Następnie przemawiali delegaci niemiecki i amerykański.

Znów uspokojenie we Włoszech.

RZYM 29 września (PAT). Agencja Stefaniego donosi: Według doniesień — Związek robotników metalurgicznych przeprowadził już wszędzie opróżnienie fabryk. Między Związkiem robotników, przemysłowców i prefektem Medjolanu toczą się rokowania co do szczegółów przeprowadzenia układu w sprawie wynagrodzenia robotników za czas zajmowania przez nich fabryk.

Niepokoje bolszewickie w Meksyku.

PARYZ 29 września (PAT). Radjo. Wied. Bk. „Chicago Trybune" donosi, że w Meksyku przyszło do niepokojów bolszewickich.

Powojenna odbudowa Francji.

BRUKSELA 29 września (PAT). — Havas. — Davenel, delegat francuski, przedstawiając na konferencji finansowej ekonomiczną sytuację Francji oświadczył według „Petit Parisien", że nad wszystkimi sprawami ekonomicznymi góruje we Francji sprawa odbudowy kapitałów zniszczonych w czasie wojny. Francja rozpoczęła już ze stanowczością i energją pracę w tym kierunku, nie czekając na likwidację swych praw zastrzeżonych traktatem pokojowym.

Półtora miljona hekt. obszarów ziemskich jest już uprawionych. Drogi i linje kolejowe zostały naprawione. Import produktów rolnych z zagranicy zredukowano do połowy. Delegat zaleca oszczędność i ograniczenie w wydawaniu papierów nie mających pokrycia.

Ze stolicy i z kraju

Zniesienie stanu oblężenia w Warszawie.

WARSZAWA, 30 września. (PAT.) Dowiadujemy się, że minister spraw wewnętrznych i minister spraw wojskowych podpisali rozporządzenie o zniesieniu Urzędu gubernatora wojskowego i stanu oblężenia miasta Warszawy i pobliskich powiatów. Rozporządzenie to wejdzie w życie z dniem ogłoszenia go w „Dzienniku Ustaw".

Premjer Witos we Lwowie.

LWOW, 30 września. (PAT) Prezydent ministrów Witos po podróży swej po Małopolsce, bawił wczoraj we Lwowie.

Kronika sądowa.

Echa zajść w Łodzi w dniu 17 września roku ubiegłego.

Sąd okręgowy rozważał w dniu wczorajszym pod przewodnictwem Sędziego B. Witkowskiego, sprawę 13 osób, oskarżonych o udział w rozruchach w Łodzi w dniu 17 września r. ub.

Oskarżeni byli: 28 l. Józef Różecki, 45 l. Józef Banasiak. 19 l. Hil Fiszel Morgensztern, 19 l. Abram Chęciński, 28 l. Dawid Horowicz, 20 l. Aleksander Stankiewicz, 20 l. Józef Garcewicz, 34 l. Teodor Martin, 28 l. Józef Bagrowski, 35 l. Jan Zrobek, 29 l. Stanisław Goliński, 20 l. Lucjan Tylkowski i 24 l. Stanisław Holak.

Akt oskarżenia zarzuca wymienionym, że w dniu 17 września r. ub. brali udział w atakowaniu zbrojnem policji podczas manifestacji robotników z budowy kolei Łódź—Kutno, — oraz że brali udział w zamordowaniu Wiktora Storcha, funkcjonarjusza policji.

Do sprawy wezwano 50 świadków, 4 oskarżonych się nie stawiło, a mianowicie: Morgensztern, Chęciński, Martin i Tylkowski. Sprawę co do nich wyłączono.

Oskarżony Holak przyznaje, że w czasie napadu na Storcha wyrwał karabin policjantowi i wystrzelił w powietrze. Stankiewicz — że znalazł karabin przy cukierni. Banasiak — że brał udział w pochodzie. Zrobek przyznaje się, że przemawiał do ludności na rogu Dzielnej i Piotrkowskiej.

Pozostali oskarżeni nie przyznali się do winy.

Swiadek Męsowicz, naczelnik urzędu śledczego potwierdza akt oskarżenia. Swiadek prezydent Rżewski, zeznaje, że byli delegaci u niego. Po 25 minutach usłyszał strzał, wyszedł z komisarzem Jaksem na rynek i nie widział, by policja strzelała. Z jednej i drugiej strony byli ranni.

Następnie zeznają: komisarz policji Ferster, komisarz Jabs i podkomisarz Szwyling.

O godz. 5 po poł. ogłoszono przerwę do dziś.

Sprawa potrwa 3 dni.

(as).

Na fundusz wyborczy N.P.R

Bujenowicz Wład. — — —	mk. 10.—
Dobiecki Józef — — — —	„ 10.—
Ogłowski Ant. — — — —	„ 30.—
Bajor Tomasz — — — —	„ 20.—
Pawelczyk Fr. — — — —	„ 20 —
Zebrane w Pol. Zw. Zaw. d. 27 IX	„ 177.86
Razem	267.86

Wydawca: Zarząd Okręgowy N. P. R. w Łodzi. Tłoczono w drukarni „Praca". Przejazd 8. Redaktor odpowiedzialny LUDWIK WASZKIEWICZ